

Alingsås kommun

barn.ungdom@alingsas.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Nolbyskolan i Alingsås kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Alingsås kommun att senast den **28 februari 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Alingsås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.
- Rektorn ska se till att det på skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta igår att all personal känner sig trygg i hur de ska agera när de får kännedom om att en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling och att de anmäler alla händelser av upplevd kränkande behandling till rektorn. Rektorn ska i sin tur anmäla händelsen vidare till huvudmannen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Alingsås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Alingsås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av arbetet med trygghet och studiero. I detta ingår att följa upp hur stor andel av eleverna som uppnådde kunskapskraven, i de årskurser där kunskapskrav finns, samt att följa upp hur elever i samtliga årskurser upplever skolans arbete med trygghet och studiero.
- Rektorn ska, utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen, besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder för att utveckla verksamheten och dokumentera dessa.
- Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa samt se till att planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister vid Nolbyskolan som huvudmannen tillsammans med rektorn måste åtgärda så att bestämmelserna i skollagen och övriga författningar efterlevs. Tillsynen visar att eleverna inte alltid har studiero på lektionerna och att undervisningen ofta störs av till exempel elever som pratar eller skriker eller att elever går runt i, eller in och ut ur, klassrummet. Vidare visar tillsynen att det inte i tillräcklig utsträckning bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och att rektorn inte anmäler kränkningar till huvudmannen. Tillsynen visar även att elevhälsans arbete inte främst är förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Tillsynen visar vidare att det finns brister i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete eftersom rektorn inte i tillräcklig omfattning följer upp skolenhetens samlade resultat och utifrån en analys fattar beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder för att utveckla utbildningen. Rektorn behöver säkerställa att de beslut som fattas om nödvändiga utvecklingsåtgärder grundar sig på elevernas kunskapsresultat och elever från samtliga årskursers upplevelse av trygghet och studiero.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer att alla elever på Nolbyskolan inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Utredningen visar att det finns klasser där eleverna blir störda i undervisningen varje dag eller varje lektion på grund av att det exempelvis blir pratigt på lektionerna eller att elever springer runt i, eller in och ut ur, klassrummet. Det leder till att eleverna tappar koncentrationen och får svårt att arbeta med skolarbete. Bristande studiero kan leda till att eleverna inte kan tillgodogöra sig den undervisning som bedrivs, vilket försvårar för eleverna att nå de mål som utbildningen syftar till att uppnå.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av intervjuer framgår att elever upplever att de inte har studiero under lektionerna. Flera elever i lågstadiet berättar att de någon gång i veckan blir störda av andra elever som pratar, prasslar eller springer runt i klassrummet under lektionstid. Elever i två av klasserna berättar att det framförallt är enskilda elever som stör undervisningen, till exempel genom att larva sig, bråka och skrika, och att det sker någon gång varje dag, ibland även under hela lektionstiden. Eleverna i dessa klasser berättar vidare att lärarna säger till de elever som stör men att eleverna inte lyssnar på läraren utan fortsätter med sitt störande beteende.

Även flera elever i olika klasser på mellanstadiet berättar att de blir störda på lektionerna av att elever till exempel pratar rakt ut, inte lyssnar eller springer runt i, eller in och ut ur, klassrummet. En elev berättar att det förekommer att elever "ballar ur" när läraren tillfälligt lämnar klassrummet och att det då till exempel kan bli "pennkastningskrig". I en annan klass är det oftast studiero när klassen undervisas av klassens mentor men inte av andra lärare och att det då känns som att eleverna inte bryr sig om lärarens tillsägelser säger en elev. En annan elev ger som exempel att många elever går runt och byter platser i klassrummet och att det blir högljutt samt att det händer på några lektioner varje vecka. Vidare säger eleverna att lärarna säger till eleverna som stör undervisningen och i vissa klasser slutar eleverna när läraren säger att de ska ringa till föräldrarna, men i andra klasser lyssnar inte eleverna utan fortsätter med sitt störande beteende. Vidare berättar flera elever, i olika årskurser, att det finns elever som går ut och in i klassrummet under lektionstid, vilket även bekräftas vid flera av Skolinspektionens lektionsbesök. Eleverna berättar att det varierar i hur ofta de inte har studiero, i någon klass störs eleverna någon gång i veckan och i andra klasser på flera lektioner i veckan.

Lärarna bekräftar i intervju att studieron varierar mellan olika klasser och att det i vissa klasser inte är studiero. Lärarna säger att det mestadels är studiero på lektionerna men att studieron ibland brister i vissa klasser och att det finns undervisningsgrupper som är riktigt utmanande för läraren. Lärarna säger att det finns elever som stör

undervisningen till exempel genom att gå in och ut ur klassrummet, springa runt eller prata rakt ut vilket gör att de andra eleverna tappar koncentrationen. En lärare säger att det kan vara svårt att få till studiero på fredagseftermiddagar eftersom eleverna då är trötta.

Även elevhälsan bekräftar elevernas och lärarnas uppfattning om att det finns årskurser och klasser där det fungerar sämre med studieron, även om de flesta årskurser har studiero på lektionerna. En av representanterna beskriver att hen har fått till sig att det finns klasser som fungerar väl med vissa lärare men att det kan bli "kalabalik" med andra lärare.

Rektorn uppger i intervju att hon känner till att studieron brister i vissa klasser och att det finns enstaka lärare som har svårigheter med att upprätthålla studieron i klassrummet men hon tycker att det är studiero när hon går runt och hälsar på i de olika klasserna. Rektorn säger att hon sett att tryggheten och studieron behövde förbättrats och att arbetet med värdegrundsorden "hänsyn, ansvar och gemenskap" tillkommit på grund av det. Rektorn berättar att eleverna, inför utvecklingssamtal, får göra en skattning av studieron i sin klass och att den visat att eleverna har studiero. Dock, säger rektorn, finns det inte någon samlad bild av elevernas upplevelse av studiero.

Under vårterminen 2018 svarade 48 elever i årskurs 5 vid Nolbyskolan på Skolinspektionens skolenkät (enkäten vänder sig enbart till elever i årskurs 5). På påståendet "Jag har studiero på lektionerna" svarar 33 % av eleverna att det *stämmer ganska dåligt*. På påståendet "På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet" svarar 78 % av eleverna *stämmer helt och hållet* eller *stämmer ganska bra*.

Målinriktat arbete mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det på Nolbyskolan inte i tillräcklig utsträckning bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Utredningen visar att det förekommer kränkningar av elever, både fysiska och verbala, som personalen inte lyckats få upphöra genom de åtgärder de satt in. Det framgår även att det finns en osäkerhet hos lärarna om vilka händelser som ska anmälas eller inte anmälas till rektorn, vilket gör att alla kränkningar som sker inte anmäls av lärare och annan personal till rektorn. Det medför att rektorn i sin tur inte kan anmäla händelserna vidare till huvudmannen. Därmed informeras inte huvudmannen om alla situationer som kan utgöra kränkande behandling och huvudmannen kan därför inte säkerställa att skyndsamt utredning sker samt i förekommande fall vidta åtgärder i syfte att se till den kränkande behandlingen upphör. Det faktum att det förekommer kränkande behandling i den omfattning som det gör på skolenheten, och inte alla händelser av upplevd kränkande behandling anmäls till rektorn, indikerar att rutinerna i skolans plan mot kränkande behandling inte är tillräckligt implementerade i verksamheten och att lärare och annan personal inte är trygga i hur de ska agera vid uppkomna händelser. Att inte alla händelser där en elev upplevt sig utsatt för kränkande

behandling anmäls till rektorn och vidare till huvudmannen strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling och att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Eleverna berättar att de känner sig trygga på skolan men att det finns elever som inte är snälla mot varandra. Eleverna berättar att det förekommer att elever säger till exempel "böggjävvel", "horjävvel" eller "jag ska döda din mamma" till andra elever. En elev berättar att det förekommer att någon elev blir kallad saker för att hen kommer från ett annat land. Vidare säger eleverna att lärarna säger till eleverna men att det sedan inte händer något mer och att eleverna fortsätter. Några elever berättar vidare att det kan bli bråk på rasten och att eleverna då svär och säger fula saker till varandra. De berättar vidare att lärarna försöker att få stopp på det men att eleverna ändå fortsätter. Några elever berättar att om elever svär så får de med sig en gul lapp hem till föräldrarna och om en elev får tre gula lappar får eleven prata med rektorn. Eleverna berättar att det finns en del elever som ofta säger exempelvis "håll käften" eller "stick åt helvete" åt andra elever och att lärarna försöker att reda ut det. Vidare finns det elever som ofta visar "fulfingret" mot varandra. Samtliga elever i en intervjugrupp berättar att det kan vara mycket bråk på rasterna. De ger som exempel att elever, på skoj, säger att elever är "sämst" eller att elever är dåliga om de till exempel skulle missa ett skott på fotbollsplanen eller svara fel i klassrummet. Några elever berättar att de inte spelar fotboll längre på grund av det dåliga språkbruket och för att det inte är kul att spela för att vissa elever säger att de är "sämst". Några elever ger även exempel att det förekommit mycket fula ord på sociala medier och att skolan, efter en specifik händelse, pratade med eleverna om hur man ska bete sig på sociala medier. Några elever säger dock att lärarna inte bryr sig om de konflikter som händer mellan elever på fritiden.

I inskickat material inför tillsynsbesöket, vilket även bekräftas i intervjuer med personal under besöket, framkommer att personalen på Nolbyskolan rapporterar händelser antingen via incidentrapporter eller anmälan om kränkande behandling. I Nolbyskolans plan mot kränkande behandling, som Skolinspektionen tagit del av, framgår att incidentrapporter används bland annat vid rasttillsyn och om det råder osäkerhet om en händelse är av karaktären att den ska rapporteras till huvudmannen. Det framgår även att incidentrapporter förvaras i verksamheten. Vidare beskrivs i

planen att incidentrapporten fungerar som ett första underlag och kan sedan vara ett stöd vid upprättandet av anmälan om kränkande behandling. Av planen framgår även att en anmälan om kränkande behandling ska upprättas så fort en elev uttrycker att den känner/känt sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad eller när personal eller vårdnadshavare upplevt att något har skett. På blanketten "Incidentrapport" framgår att den ska användas vid incidenter eller "bagatellartade" händelser i arbetet mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Det framgår även att rektorn ska informeras.

I intervjuer med lärare framgår att de vid flera tillfällen diskuterat skillnader mellan incidenter och kränkande behandling och att det inte råder samstämmighet i personalgruppen kring vad som är vad. Lärarna säger att när det väl händer något så blir de osäkra och rädda för att göra fel, några lärare säger att de vid osäkerhet frågar elevhälsan eller rektorn. Lärarna säger att de är snabba på att ta upp det som händer med eleverna och ger som exempel att de, efter en händelse som skett i sociala medier på helgen, tog tag i det direkt när de fick veta. Några lärare berättar att en anmälan om kränkande behandling görs om något skett vid upprepande tillfällen eller om något väldigt grovt har inträffat, exempelvis ett rasistiskt påhopp. Lärare ger som exempel på vad som rapporteras som incident att en elev kastar en kona och en annan elev blir träffad i huvudet eller om det blir bråk på rasten. Andra lärare berättar att de skrivit incidentrapporter på exempelvis slag eller sparkar eller om elever kallat någon för "böggjäväl" eller "kukhuvud". En lärare beskriver en händelse där flera elever stod runt en annan elev, kastade en boll på eleven och sa elaka saker. Läraren beskriver att eleven blev kränkt men att händelsen rapporterades som en incident. En annan lärare säger att hen inte tycker att slag och sparkar är incidenter utan kränkande behandling. En lärare berättar att om elever kränker varandra verbalt så anmäls det inte som kränkande behandling utan hanteras med gula lappar. Läraren säger vidare att de tidigare var stenhårda med gula lappar vilket ledde till att verbala kränkningar upphörde. En annan lärare säger att om någon elev till exempel sa något rasistiskt så fick den eleven inte med sig en gul lapp hem utan då togs kontakt med hemmet. Vidare berättar lärare att de inte får veta så mycket om vad som händer efter att de skrivit en incidentrapport.

Rektorn säger i intervju att hon skickat tre anmälningar om kränkande behandling till huvudmannen samt att flera incidentrapporter kring en enskild elev resulterade i en anmälan om kränkande behandling. Vidare säger även rektorn att personalen på skolenheten pratat om vad skillnaden mellan incident och kränkande behandling är och att de, enligt skollagen, borde lämna in mer till huvudmannen än vad de gör. Vidare säger rektorn att det händer saker hela tiden på en skola och att trygghetsteamet för dialog med en del elever. Rektorn bekräftar att incidentrapporterna i regel inte kommer till huvudmannens kännedom.

Motivering till föreläggande som ingripande

Alingsås kommuns verksamhet vid Nolbyskolan uppfyller inte de krav som följer av gällande författningar. Alingsås kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid skolenheten inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Utredningen visar att det finns inslag av förebyggande och hälsofrämjande arbete men att dessa insatser främst utgår från uppkomna situationer och riktar sig till exempelvis enstaka årskurser eller individer. Vidare riktas få insatser in sig till skolans elever på gruppnivå. De insatser som genomförs av delar av elevhälsan kan inte anses innebära att elevhälsan som samlad resurs arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska, psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Därutöver ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska vara främst förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena anges att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund. Elevhälsan har vidare ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. I förarbetena anges även att elevhälsans arbete förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper (prop. 2009/10 s. 276-277 och 656-657).

Lärare i en intervjugrupp berättar att elevhälsans arbete inte så ofta har varit förebyggande eller främjande och att de får hjälp av elevhälsan i enskilda elevärenden men inte i det stora sammanhanget. Några lärare ger som exempel på att specialpedagogen haft kontinuerlig handledning för lärare i förskoleklassen, på gruppnivå, utifrån att det finns många elever med specifika behov. Vidare berättar lärarna att kuratorn och specialpedagogen, utifrån att det hade hänt saker på nätet, har haft ett tema med "nätboll". Lärarna berättar att elevhälsan regelbundet träffar arbetslagen där lärarna kan informera om ärenden som de behöver hjälp med och att syftet med dessa träffar har varit att arbeta förebyggande och främjande, men att de inte alltid hamnar i en diskussion som "hjälp" lärarna. Lärarna ger som exempel att de vid dessa tillfällen exempelvis kan samtala om hur de ska arbeta med utåtagerande elever eller elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. En lärare säger att det ibland blir konkreta saker men ställer sig frågande till om mötena ger något eftersom det inte blir något resultat utan lite "möte för mötets skull". Till exempel, säger lärarna, att de lyfter ett problem men att de sedan inte "kommer till skott" eller blir något som verkställs.

Elevhälsans representanter berättar i intervju att det pågår ett uppbyggnadsarbete för elevhälsan och att de anser att ungefär hälften av deras arbete är förebyggande och hälsofrämjande. De ger som exempel på förebyggande och hälsofrämjande arbete att de tar upp och diskuterar, om det framkommer vid specialpedagogens lektionsbesök eller i hälsosamtal, att det är stökigt på lektionerna. Elevhälsan ger inga exempel på åtgärder

eller insatser som genomförts utifrån dessa diskussioner. Vidare berättar representanterna att de arbetar med klassbildningen inför förskoleklass, utifrån överlämningar från förskolan, och att de har diskussioner på grupp- och organisationsnivå, exempelvis att en av skolans mest kompetenta lärare ska ansvara för en viss klass kommande läsår. Två av elevhälsans representanter har haft ett arbete med "nätboll" i en av årskurserna utifrån att elever och vårdnadshavare uttryckt att det fanns ett behov av det. Representanterna säger vidare att det kan ses som förebyggande arbete när specialpedagog och kurator är med på lektioner, i matsalen eller ute på raster. De ger även som exempel att en av representanterna har varit med i en klass samt haft samtal med elever i samband med en groende konflikt. Vidare så försöker elevhälsan att uppmärksamma saker på gruppnivå till exempel om det finns flera ärenden eller incidentrapporter i samma klass eller som handlar om samma sak. Elevhälsan berättar att de avsatt ytterligare ett par halvdagars mötestid eftersom det är svårt att hinna med allt vid elevhälsans ordinarie mötestid. På dessa halvdagar behöver elevhälsan, säger representanterna, planera kommande förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Rektorn berättar i intervju en hel del av elevhälsans arbete är, och har varit, mycket av åtgärdande karaktär men att en del av arbetet är förebyggande och främjande. Hon ger som exempel att kurator och specialpedagog har arbetat med "nätboll" i en av årskurserna på mellanstadiet och att arbetet i skolans trygghetsteam, där några personer i elevhälsan ingår, tar hand om konflikter innan de växer sig större. Rektorn ger även som exempel att elevhälsan varje år bjuder in kommunens fältarbetare till årskurs 6 för att eleverna ska få en kontakt med fältarbetarna inför högstadiet. Syftet är även att fältarbetarna ska prata med eleverna om saker som kan vara besvärliga i årskurs 6 exempelvis relationer och om internet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Alingsås kommuns verksamhet vid Nolbyskolan uppfyller inte de krav som följer av gällande författningar. Alingsås kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens kvalitetsarbete. Bedömningen grundar sig på att rektorn inte i tillräcklig omfattning följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat samt beslutar om utvecklingsåtgärder utifrån dessa analyser. Arbetet med trygghet och studiero följs inte upp på aggregerad nivå för samtliga elever på skolenheten. Det framgår inte av de analyser som görs i skolenhetens kvalitetsarbete varför det anses var särskilt motiverat att arbeta med de utvecklingsåtgärder som skolenheten valt att arbeta med under läsåret 2018/19.

Av det dokumenterade kvalitetsarbetet framgår att det görs en uppföljning av kunskapsresultaten för läsförståelse i årskurs 1 där det redovisas antal elever som inte når uppsatta nivåer på bedömningsstöden i årskurs 1. Det görs även en resultatsammanställning över de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven i samtliga av skolenhetens årskurser 1-6, men då resultatsammanställningen inte särskiljer vilka elever som *riskerar* att inte nå kunskapskraven och vilka elever som de

facto inte uppnått kunskapskraven i årskurs 3 respektive 6, där kunskapskrav finns, går det inte att utläsa hur stor andel av skolenhetens elever som uppnått kunskapskraven i årskurs 3 respektive årskurs 6. Det går inte heller att utläsa av skolenhetens kvalitetsarbete att det finns ett tydligt samband mellan resultatuppföljningen och tillhörande analys av skolenhetens kunskapsresultat som synliggör varför man valt att arbeta med de utvecklingsåtgärder som skolenheten arbetat med under läsåret 2018/19. Det framgår vidare av utredningen att lärarna inte varit delaktiga i någon analys av varför kunskapsresultaten ser ut som de gör. När det gäller uppföljning av arbetet med trygghet och studiero saknas en sammanställning och analys över skolenhetens arbete med trygghet och studiero. Detta då den uppföljning som görs enbart görs på individ- och klassnivå. Därmed har rektorn inte ett fullständigt underlag för en analys av skolenhetens samlade resultat som grund för beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder i syfte att utveckla utbildningen. Rektorn behöver, tillsammans med lärare och annan personal, utifrån en sammanställning, analysera både kunskapsresultaten och arbetet med trygghet och studiero för hela skolenheten på aggregerad nivå för att säkerställa att arbetsformer, arbetssätt och utvecklingsinsatser sätts in där dessa behövs och att dessa insatser ger avsett resultat.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för skolans resultat och för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

I skolenhetens nulägesanalys avseende läsåret 2017/18, som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynsbesöket, finns ingen sammanställning av andel elever som uppnått kunskapskraven i årskurs 3 och årskurs 6. Däremot finns sammanställningar av antal elever som inte uppnått uppsatta nivåer i bedömningsstöden avseende svenska/svenska som andra språk och matematik i årskurs 1, och antal elever som riskerar att inte uppnå lägsta kunskapskrav, per ämne, i årskurserna 1-6. Vidare framgår av nulägesanalysen en summering av antal elever i årskurserna 1-6 som riskerar att inte uppnå kunskapskraven, exempelvis att 44 elever inte är godkända i ämnet svenska eller svenska som andra språk.

I skolenhetens nulägesanalys finns inget resultat av elevernas upplevelse av trygghet och studiero dokumenterat. Rektorn beskriver i nulägesanalysen, utifrån Skolinspektionens enkät med elever i årskurs 5, att studieron behöver utvecklas. Enligt skolenhetens arbetsplan för läsåret 2018/19 analyseras resultatet av GR-enkäterna, som besvarats av elever i årskurs 2 och 5, och dessa analyser ligger till grund för skolenhetens utvecklingsområden.

I skolenhetens plan mot kränkande behandling framgår att kartläggning för att identifiera risker för kränkande behandling i verksamheten görs genom samtal i klassråd och elevråd, elevintervjuer och dialoger i arbetslagen och på

kvällskonferenser. Någon sammanställning av kartläggningen finns inte men rektorn beskriver i planen att kartläggningen visat att största risken för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är under rasterna och att fotbollsplanen är ett område där det lätt kan uppstå konflikter. Vidare framgår av beskrivningen att sociala medier är ett område där det finns ökad risk för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Lärarna berättar i intervju att de följer upp elevernas kunskapsresultat genom att de vid terminsslut stämmer av hur många, och vilka, elever som inte uppnår målen men att det inte sker några diskussioner om resultaten. Lärarna säger vidare att de under "junidagarna" arbetar med olika planer och att de då får ta del av det samlade resultatet. Vidare berättar lärare att bakgrunden till att rektorn beslutat att arbeta med NPF som utvecklingsområde är att de på skolenheten har många elever som är i behov av extra anpassningar och som befinner sig inom NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) och att det fanns ett behov av att fokusera och arbeta med det. De säger att om lärarna har verktyg att möta dessa elever blir klassrumssituationen bättre för alla elever och att de strävar efter arbetsro och ett gott klassrumsklimat. Lärarna berättar att det inte finns något samlat resultat av elevernas upplevelse av trygghet och studiero utan det följs upp på individnivå genom att eleverna inför utvecklingssamtal fyller i "glada eller ledsna gubbar" i skolans lärportal. Lärarna säger även att om en elev svarar lågt på området Trygghet så kan läraren lyfta det med skolans trygghetsteam. Enligt lärarna finns inget aggregerat resultat om elevernas upplevelse av trygghet eller studiero. Lärarna säger att "värdeorden" (hänsyn, ansvar och gemenskap) valdes som utvecklingsområde för att de ville ha ett enhetligt arbete i alla årskurserna.

Elevhälsan berättar i intervju att elevernas upplevelse av trygghet och studiero följs upp via GR-enkäter och i hälsosamtal med elever i förskoleklass och årskurs 4. Elevhälsan berättar att de i arbetet med skolans plan mot kränkande behandling går igenom otrygga platser, utifrån inkomna incidentrapporter, där till exempel fotbollsplanen framkommit som ett otryggt område. Utifrån det har åtgärder satts in, exempelvis förstärkning av vuxennärvaro vid fotbollsplanen. Elevhälsan berättar att utvecklingsåtgärden inom NPF kom fram som ett önskemål från lärarna då de upplevde ett behov av mer stöd och kunskap. Vidare säger representanterna att NPF-satsningen har Alingsås kommun initierat men skolan har kunnat välja hur de ska genomföra det.

Rektorn berättar i intervju att skolans utvecklingsområden inte valts utifrån elevernas kunskapsresultat men att hon sett att tryggheten och studieron på skolan behövde utvecklas. Rektorn säger att hon följer upp kunskapsresultaten via SIRIS (Skolverkets internetbaserade resultat- och kvalitetsinformationssystem) och att hon har utvärderat resultatet tillsammans med skolans förstelärare. Hon säger vidare att de nyligen börjat fundera över varför resultatet ser ut som det gör och att en analys ska göras framöver och att även lärarna ska få diskutera resultaten. Vidare beskriver rektorn att skolan, inom ramen för ett projekt, LCP - Learning Communitys for Peace, som enligt nulägesanalysen bland annat syftar till att skolan ska se olikheter som en tillgång istället för ett hot och källa till konflikter, genomfört intervjuer med elever i årskurserna 2 och 5 och att det där framkommit att eleverna mår och trivs bättre på skolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Alingsås kommuns verksamhet vid Nolbyskolan uppfyller inte de krav som följer av gällande författningar. Alingsås kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Alingsås kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Alingsås kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Alingsås kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Madeleine Olofsson

Föredragande utredare
Signerat av: Madeleine Olofsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Jenny Bergman Westling medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Nolbyskolan

Fakta om Nolbyskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Alingsås kommun under våren 2019. Nolbyskolan besöktes av Skolinspektionen den 10 och 11 april 2019.

Nolbyskolan är en F-6 skola belägen i Nolby, i Alingsås kommun. Skolenheten har vid tidpunkten för tillsynen ca 350 elever. Skolenheten leds av en rektor.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Årskurs 1

Enligt skolenhetens redovisning uppnår 93 % av flickorna och 96 % av pojkarna kunskapskraven i läsförståelse i svenska.

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik uppnådde mellan 97 och 100 % av eleverna kravnivån på de nationella proven.

Endast 66 % av flickorna och 50 % av pojkarna uppnådde kunskapskraven i svenska som andra språk.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets nationella statistik uppnådde 73 % av eleverna kunskapskraven i samtliga ämnen vilket är lägre än rikets som ligger på 77 %.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Huvudmannen har inte inkommit med resultat av uppföljning av elevernas trygghet och studiero.

Under vårterminen 2018 svarade 48 elever i årskurs 5 vid Nolbyskolan på Skolinspektionens skolenkät. Av enkätresultaten framgår att 84 % av eleverna känner sig trygga på skolan. På påståendet "Jag har studiero på lektionerna" svarar 33 % av eleverna att det *stämmer ganska dåligt*. På påståendet "På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet" svarar 78 % av eleverna *stämmer helt och hållet* eller *stämmer ganska bra*.